

LYNN AUSTIN

G U D S
K O N G E R

K O N G E K R Ø N I K E R N E I

LOHSE

FORORD

Kort tid efter kong Salomos død i år 931 før vor tidsregning blev Det Hellige Land delt i to kongeriger. Israel, der var størst og lå i den nordlige del, grundlagde sin hovedstad i Samaria og blev ikke længere regeret af kong Davids efterkommere. I den sydlige del, Juda, hvor denne historie foregår, regerede Davids kongeslægt fortsat fra Jerusalem. Historien handler om to konger i Juda: Akaz, der regerede fra år 732 til år 716 f.Kr., og hans søn, Hizkija, der regerede fra år 716 til år 687 f.Kr., og om begivenheder i deres liv.

Omhyggelige bibelstudier med tilhørende kommentarer underbygger denne fortællings skønlitterære form. For at gøre personernes direkte tale mere mundret har forfatteren omskrevet disse bibelske skikkelsers sprog. Dog citeres der så vidt muligt ordret fra Bibelen (i denne udgave fra Bibelselskabets autoriserede oversættelse fra 1992), når bogens personer læser eller citerer skriftsteder, og når profeter videreformidler Guds ord. I et vist omfang er “Herren” dog ændret til navnet “Jahve.”

Interesserede læsere kan finde detaljerede beretninger om disse begivenheder i Bibelen, mens de læser dette første af fem bind i serien Kongekrønikerne.

Bibelreferencer vedrørende *Guds Konger*:

Anden Kongebog 16

Anden Kongebog 18,1-3

Anden Krønikebog 28,1-8, 16-27

Anden Krønikebog 29,1-11

Se også

Anden Krønikebog 26,3-5

Jeremias' Bog 26,18-19

Esajas' og Mikas profetier.

FØRSTE DEL

Akaz var tyve år, da han blev konge ...
Han gjorde ikke, hvad der var ret i Herrens øjne,
sådan som hans fader David gjorde.

ANDEN KRØNIKEBOG 28,1

1

Lyden af høje stemmer og trampende fødder vækkede ham. Hizkija satte sig op i sengen med bankende hjerte, og for første gang i sit korte liv var han bange. På en enkelt nat forsvandt hans trygge, stilfærdige liv i det kongelige slot, og han lyttede med stigende rædsel, mens tumulterne uden for hans værelse tog til og nærmede sig. Mandsstemmer råbte ordrer. Døre blev åbnet og smækket i. Børn skreg af angst.

Han vendte sig om mod sin ældre bror Eliab, der lå i sengen ved siden af hans, og så, at han også var vågen. Hizkija tumlede ud af sengen og krøb op i sengen til ham. "Eliab," hviskede han, "hvad sker der? Hvad foregår der derude?"

Eliab rystede på hovedet og knugede tæpperne ind til sig. "Jeg – det ved jeg ikke." De krøb sammen i mørket, stirrede stift mod døren og ventede.

I det fjerne hørtes den dystre lyd af en shofar, der blæste alarm ud over Jerusalems sovende borgere, mens lyden af skridt dundrede gennem forhallen og nærmede sig Hizkijas værelse.

"Jeg er bange," sagde han og sank en klump. "Mor skal komme."

Pludselig gik døren op, og soldater, der var bevæbnet med sværd og spyd, væltede ind i værelset og rev Hizkija og Eliab ud af sengen. Hizkija kunne ikke standse dem. Han blev stiv i kroppen af skræk, da de trak nattøjet af ham og tvang en hvid bomuldskjortel ned over hans hoved. Soldaternes hænder følte kolde og

ru, da de klædte ham på og snørede hans sandaler. Slottets tjenestefolk behandlede ham altid blidt, når de smilende og spøgefulde hjalp ham i tøjet, men ingen af soldaterne sagde noget, og deres tavshed skræmte ham. De klædte Eliab på med samme ufølsomhed og skubbede dem derefter ud af værelset.

Flere soldater og et dusin præster i flagrende kjortler trængtes i forhallen. I det blafrende fakkellys fik Hizkija øje på sine halvbrødre, der var klædt i samme slags hvide bomuldskjortler og sagte klynkende stod og krøb sammen. Hans onkel Ma'aseja stod bevæbnet med et sværd foran dem.

“Dette er alle kongens sønner,” sagde han til præsterne. “Lad os komme i gang. Mine tropper har en lang march foran sig.”

“Alt er rede, Herre,” svarede en af præsterne.

Men før nogen fik chance for at bevæge sig, hørte Hizkija sin mors stemme, da hun kom løbende ind i hallen fra kongens harem. “Nej, vent!” Hun var barfodet og holdt yderkjolen trukket tæt sammen omkring sig, mens hun løb med det mørke hår bølgende ned over ryggen. Hizkija prøvede at vride sig løs for at løbe hen til hende, men en af soldaterne holdt ham fast.

“Hvad laver I?” råbte hun. “Hvor skal I hen med mine sønner?”

“Kong Akaz ønsker at holde en offerfest, før hæren marcherer herfra,” sagde onkel Ma'aseja. “Vores nordgrænse er under angreb.”

“Hvad har det med mine sønner at gøre? De er kun småbørn.” Hun trak skælvende kjolen tættere omkring sig.

“Akaz ønsker, at alle hans sønner skal deltage.” Onkel Ma'aseja gav tegn til sine soldater, og de trak hurtigt sammen i forhallen for at spærre hende vejen, men ikke før Hizkija havde set al farve forlade hendes ansigt.

“Nej! Vent!” råbte hun. “Hvilken slags offerfest?”

Onkel Ma'aseja vendte ryggen til hende og gav tegn til sine mænd. “Lad os se at komme videre.”

Hizkijas mor begyndte at skribe, og lyden fyldte ham med rædsel. Han kunne høre hende kæmpe desperat for at bryde gennem muren af mænd og komme hen til ham og Eliab, men soldaterne holdt hende tilbage.

“Mor!” hylede Hizkija. “Jeg vil hen til min mor!” Han vred sig for at komme hen til hende, men en af mændene løftede ham op, som om han overhovedet intet vejede. Hizkija ville slå fra sig, men skrækken lammede ham, og den soldat, der holdt ham fast, var alt for stærk. Hans mors skrig lød svagere bag dem, da soldaterne bar Hizkija gennem labyrinten af gange og ned ad trapperne til paladsets gård.

Udenfor lysnede det. Solen var ved at stå op bag Judæas bjerge. En vældig menneskeskare trængtes i paladsets gård og videre ud på gaden uden for porten. En frisk vind piskede Hizkijas tunika ind mod hans ben, da soldaten satte ham ned på jorden. Det tynde stof ydede ingen beskyttelse mod morgenkulden, og Hizkija rystede af kulde og angst. Han havde aldrig før set så mange soldater. De stod med skinnende sværd opmarcheret i snorlige rækker foran hans far, kongen.

Kong Akaz havde Judas krone på hovedet og symbolet på Davids hus broderet på de kongelige klæder. Han var en stor, mavesvær mand, hvis stemme altid var høj og brysk. Alle på slottet krøb for ham, og Hizkija havde også lært at frygte ham. Han kunne ikke begribe, hvorfor hans far havde beordret ham selv og hans brødre ud af deres senge ved daggry for at stå her sammen med alle disse soldater. Mens Hizkija stod og rystede i den vindomsuste paladsgård, bemærkede han en spænding i luften – et alvorligt udtryk i alles ansigter, der fyldte ham med gru.

Anført af kong Akaz og onkel Ma’aseja begyndte forsamlingen at marchere. De ældste og adelen fulgte lige efter, hvorefter en eskorte af soldater og præster satte i gang. En af soldaterne greb

Hizkija i skulderen og skubbede ham frem sammen med alle Judariges unge prinser.

Men i stedet for at gå op ad den stejle bakke bag paladset til Jahves tempel, hvor kongen plejede at foretage sine ofringer, snoede processionen sig ned ad bjerget gennem byens smalle gader.

De passerede adelens rummelige kvaderstenshuse og marcherede videre gennem markedet, der lå øde og stille hen med lukkede boder og de kulørte markiser trukket ned for natten. Hizkija så, at folk betragtede optøget fra taget af deres huse eller tittede frem bag gittervinduerne. Da gaden blev smallere, klemte soldaterne sig tættere sammen, og deres sværd pressede sig ind i siden på Hizkija. Hvor førte de ham hen? Hvad ville der ske med ham? Han snublede et par gange over en brosten, men soldaten greb ham hurtigt i armen og trak ham op at stå.

Til sidst nåede de Jerusalems sydmur og den store port, gik ned ad rampen og ud af byen. Nu begyndte morgenens stilhed at genlyde af dunkende trommer i det fjerne. Hizkija fik øje på en stejl klippeside – mørk og ildevarslende – der vogtede indgangen til Hinnomdalen. Da processionen nåede ind i den snævre dal, kunne han se en røgsøjle, der båret af vinden bølgede op mod himlen over ham.

Den præst, der gik ved siden af Hizkija, begyndte at messe: “Molok ... Molok ... Molok.” Mændene i processionen faldt ind og messede højere og højere til trommernes dumpe lyd: “MOLOK ... MOLOK ... MOLOK!”

Pludseligt delte muren af soldater sig, og Hizkija fik sit første glimt af Molok. Han vidste, at han ikke drømte, for han ville aldrig have kunnet forestille sig noget så skrækindjagende. Molok stirrede ned på ham fra en messingtrone, mens et bål i gruben under den hule statue udstødte et højt brøl. Ildtunger slikkede ud af den åbne mund. Som om de ventede på at blive fyldt, strakte han

armene frem, så de dannede en stejl kløft, der endte i hans åbne mund.

Hizkijas instinkter bød ham at løbe, men hans ben krøllede sammen, som var de lavet af gele. Han kunne ikke røre sig. En af soldaterne samlede ham op og bar ham op ad trinene til den forhøjning, der var rejst foran uhyrets udstrakte arme.

“MOLOK ... MOLOK ... MOLOK ... ” messede folkeskaren til trommernes rytmiske lyd. Hizkijas hjerte dunkede i hans ører, mens han krøb sammen ved siden af sin bror Eliab. Den bølgende røg fik hans øjne til at løbe i vand. Heden sved ham i ansigtet.

Ypperstepræsten vendte sig med løftede arme mod Molok og anråbte ham med et skingert brøl, men den messende folkemængde og trommerne druknede hans ord. Da han havde endt sin bøn, sænkede præsten armene og vendte sig om. Hizkija kunne se det kolde, beslutsomme udtryk i mandens ansigt og forsøgte at rykke baglæns, men en af Moloks præster greb fat i hans arme. Han kunne ikke slippe væk.

“Hvem af dem er kongens førstefødte?” spurgte ypperstepræsten.

Onkel Ma’asejas signetring lynede i ildskæret, da han lagde hånden på Eliabs hoved. “Ham her.”

Præsten greb Eliab og løftede ham op i luften. Hizkija så rædselsslagen til, da manden slyngede hans bror hen i uhyrets ventende arme. Eliab rullede ned ad skråningen mod den åbne mund, mens han klamrede sig til messingarmene i et forsøg på at standse sit fald, men metallet var for varmt og glat. Han kunne ikke holde fast. Eliabs desperate klageskrig overdøvede flammernes brøl og de dunkende trommer, selv efter at han var faldet ind over kanten, og Molok havde fortæret ham. Hans skrig fra flammedybet varede kun et øjeblik, selv om det føltes som en evighed.

Så kom der en hæslig stank, helt anderledes end noget, Hizkija havde lugtet før. Det vendte sig i ham, og han kastede op, som prøvede han samtidigt at udspy mindet om det grufulde optrin.

Mareriddet endte imidlertid ikke med Eliabs død. Andre adelsmænd og byens embedsmænd tilbød præsterne deres sønner, og han slyngede dem en efter en op i Moloks arme. De trillede hjælpeløst ned i flammerne, ligesom Eliab havde gjort. Hizkija skjulte sig i et buskads og holdt hænderne for øjnene for at undgå synet. Men denne dags rædsler var prentet ind i hans sjæl. Han begyndte at skribe ... og han troede ikke, han nogen sinde ville kunne holde op.

Til sidst faldt Hizkija i søvn. Hans lille krop blev varm og slap i hendes arme. For første gang den dag løsnede han sit greb i hende. Men Abija løsnede ikke sit tag i ham, mens hun sad og stirrede ud mod aftenhimlen.

Eliab var død. Hendes søn, hendes førstefødte, var for altid borte. Hendes forstand nægtede at forstå det, selv om det føltes, som om hjertet var blevet flået ud af hendes bryst og havde efterladt hendes krop kold og tom. Abijas sorg var så overvældende, at hun vidste, den aldrig nogen sinde ville forsvinde. Hendes søn burde ikke være død. Hans liv var på det grusomste blevet afsluttet alt for tidligt. Og det var hans egen far, der havde myrdet ham.

Hendes arme lukkede sig tættere omkring Hizkija. Hun ville ikke lade ham dø. Hun ville for alt i verden beskytte ham mod Akaz – men hvordan? Hun havde hverken våben eller forstand på at bruge dem.

Abija havde været klar over, hvor soldaterne ville føre hendes sønner hen, og hvad der skulle ske med Eliab, men hun havde

ikke kunnet redde ham. Vagterne havde ignoreret hendes skrig og bønner og holdt hende tilbage, længe efter at processionen var forsvundet ud af syne. Hun havde hørt Moloks trommer i det fjerne, men hun kunne ikke rive sig løs og redde sit barn. Da brændofferet var forbi, var Eliab død, men Hizkija, der var alt for lille til at forstå det grusomme optrin, han havde overværet, blev ved med at skrig. Selv kunne Abija heller ikke begribe det. Det eneste, hun kunne gøre, var at klamre sig til sin overlevende søn, græde og love ham, at han var i sikkerhed, og at hun ville beskytte ham. Men hun havde ingen anelse om, hvordan hun skulle holde det løfte.

“Hvorfor lægger I ham ikke ned nu, Frue,” sagde hendes tjenerinde Debora. “I har holdt om ham hele dagen.” Debora rakte ud for at tage Hizkija ud af Abijas arme, men hun knugede ham ind til sig.

“Nej, ikke endnu. Jeg vil holde om ham.” Abija trængte til, at noget skulle omslutte og trøste hende, men det eneste, der omsluttede hende, var stenvæggene. De blev opvarmet af ilden i kulbækkenerne og de åbne ildsteder og vægtæpperne, der gav et behageligt indtryk, men Abija vidste, at det var ren overflade. Bag det elegante ydre var væggene – ligesom hendes liv – kolde og hårde som sten.

“I trænger til at spise, Frue,” sagde Debora bedende. “Her er lidt frugt og brød.”

Abija stirrede på bakken, men rystede så på hovedet. “Jeg vil ikke have noget.” Hun bed sig i læben og kunne smage de salte tårer. Hvordan skulle hun kunne spise, når hendes liv var blevet knust som en skål, man taber på gulvet? Hun ville aldrig blive sig selv igen.

“Det bringer ikke Eliab tilbage, at I sulter Jer, Frue,”

Abijas sorg tog til, da hun hørte sin søns navn. “Åh, Eliab,” græd hun. “Mit dejlige barn ... ” Alt ved hendes førstefødte havde været uforglemmeligt: den første gang, hun havde mærket liv. Første gang, hun havde født og holdt ham i sine arme, hans første skridt, hans første ord. Hendes søn Eliab. Han var også kong Akaz’ førstefødte, den vordende konge over Juda. Hans unge liv havde været så lovende, så fuldt af håb.

“Jeg nåede ikke engang at kysse ham farvel ... ” Hun bøjede sig forover og kyssede Hizkija, og hendes tårer faldt ned i hans kastanjebrune krøller.

“Nu må I hellere lægge ham i hans egen seng, Frue,” sagde tjenestepigen. “I må skifte tøj og frisere Jer.”

Abija så ned over kjolens forside, som hun i sin sorg havde revet i stykker. Hun ville ikke rede sit hår. Hun ville ikke i bad eller komme parfume bag ørerne. Hvordan skulle hun kunne det, når Eliab var død?

“Jamen I ved da, at I ikke må sørge over Jeres søn. Eliab blev jo ikke syg og døde eller ... ”

“Jeg vil have lov til at sørge over min søn,” svarede hun. Men der ville ikke være nogen til at sørge sammen med hende, ingen begravelsesprocession eller nogen, der bad for den døde, ingen grav, der viste, hvor hendes søn lå.

“Hans død var ærefuld, Frue – et strålende offer, der bør fejres,” understregede Debora. Abija stirrede vantro på hende.

“Hvilken mor er i stand til at fejre sit barns død? Og hvilken far er i stand til at myrde sit barn for sin egen skyld? Kun et uhyre er i stand til sådan noget.” Hun kunne se, at hendes ord chokerede tjenestepigen, men det var hun ligeglad med. Hun så atter ned på sin sovende søn, “og kun et uhyre ville tvinge sine andre børn til at overvære det.”

“I må hellere passe på, hvad I siger,” sagde Debora lavmælt.
“Kongen er jeres husbond.”

“Åh ja, det ved jeg så udmærket,” sagde Abija bittert. “Den dag, jeg blev født, blev jeg lovet væk til kong Davids hus. Hele mit liv har min far fortalt mig, at jeg en dag skulle giftes med en konge – som om det var en stor ære. Jeg skulle bære konger under mit hjerte. Jeg var velsignet blandt kvinder.” Hun tav og pillede i kjolens lasser. “Men se nu, hvilken pris jeg har betalt for den ære. Min søn er død. Og jeg er gift med en mand, jeg vil hade til min dødsdag.”

“Det må I ikke sige. Nogen kunne høre det, og – ”

“Det er jeg ligeglad med! Det er der intet, der kan ændre.”

“Det mener I ikke, fru Abija. Det er Jeres sorg, der får Jer til at sige sådan noget. I lever et privilegeret liv her i paladset.”

“Jeg lever som kongelig fange.” Hendes værelser i haremmet var blandt de bedste på slottet. De havde høje vinduer, der til den ene side havde udsigt til paladsets gård og til den anden en balkon med en enestående smuk udsigt over byen. Hvert møbel i rummene var smukt: Borde og lampeholdere var indlagt med elfenben og guld, og løjbænkene var smukt udskårne og dækket af silkepuder. Vidunderlige tæpper smykkede alle væggene, og hendes seng var vellugtende og dækket af silke. Men al denne pragt og luksus var til kongens fornøjelse – ikke for hendes skyld, og som en forgyldning over råddent træ kunne alle disse udsmykninger ikke ændre Abijas ulykke.

Hun havde aldrig nærret tvivl om sin skæbne, aldrig haft egne håb eller drømme. Hvorfor skulle hun drømme, når hendes liv var forudbestemt fra den første dag, og der aldrig havde været mulighed for, at det kunne blive anderledes? Hendes far, Zekarja, havde lovet hende bort til Davids hus, og hendes liv var fortsat mod sit mål i en velordnet bane som en stjerne, der bevæger sig hen over

himlen gennem dens fastsatte årstider. Hendes bryllup med Akaz førte til det formål, hun var født til: Eliabs fødsel opfyldte det.

Abija kunne huske, at hun havde været glad for at forlade barn-domshjemmet. Hun havde længtes efter at flygte fra sin fars tung-sindighed og slippe for at se ham sidde og drikke sig bevidstløs hver aften, mens hendes mor kæmpede for at holde hans hemmelighed skjult. Om dagen var det på en eller anden måde lykkedes ham at udføre sine opgaver – forrette tempeltjeneste og videregive sin umådelige viden om de indviklede bestemmelser i Jahves Love. Han havde skjult sin drikfældighed så godt, at kun få mennesker så meget som gættede på, at hans liv var smuldret, da kong Uzzija døde. Abija havde været lettet over at kunne forlade sit hjem og flytte op til paladset. Men dengang havde hun heller ingen anelse om, at hun blev gift med en afgudsdyrker. Eller at han en dag ville ofre hendes søn.

“Jeg ville ønske, jeg aldrig var blevet gift med Akaz,” mumlede Abija. “Jeg ville ønske ...” Hun holdt inde, bange for at udtale sit ønske højt. Men hun vidste, at hendes liv havde fået en anden drejning, hvis hun var blevet gift med Urias. Ypperstepræsten ved Jahves tempel ville aldrig have ofret sin førstefødte søn til Molok. Urias havde været holdepunktet i hendes hjem, da hun voksede op, hendes fars bedste elev, der studerede for at få en fremtid som ypperstepræst. Når hun mindedes ham nu, indså hun, at Urias altid havde elsket hende og altid havde behandlet hende nænsomt. Hun havde taget denne kærlighed for givet og forestillet sig, at Akaz ville se på hende på samme måde. Men kong Akaz havde aldrig set på hende med andet end begær. Ikke ret længe efter, at hun havde aflagt sine brudeløfter, havde hun opgivet ethvert håb om kærlighed eller venskab. Hun var Akaz’ ejendom, der kun kunne bruges til hans nydelse og til at føde hans arving – intet andet. Hendes sønner var blevet selve livet for hende.

“Mine børn var en del af min krop, Debora – min smerte, mit blod og mine tårer. Da de tog Eliab, tog de en del af mig. Og jeg kunne ikke standse dem. Min mand besluttede at dræbe min søn, og der var intet, jeg kunne gøre ved det. Men jeg vil ikke lade ham tage Hizkija,” sagde hun og holdt ham tæt ind til sig. “Jeg har lovet ham, at jeg vil beskytte ham, og jeg vil hellere dø end bryde det løfte.”

Tjenestepigen knælede ned på gulvet og bønfuldt hende: “Frue, jeg beder Jer – gør ikke noget, der vil gøre Jer ulykkelig.”

“Jeg er allerede ulykkelig over, at jeg hele mit liv har ladet andre mennesker fortælle mig, hvad jeg skulle gøre og tænke og føle. Det er på tide, jeg begynder at bestemme selv.”

Hun vendte sig og stirrede igen ud ad vinduet, men natten var kommet og med den fulgte mørke og angst. Medmindre hun fandt en måde at beskytte sit barn på, ville denne nat aldrig få ende for Abija – selv ikke, når solen stod op i morgen. Debora rørte ved hendes hånd. “I må skifte tøj, Frue,” sagde hun blidt. “I må ikke lade kongen se, at I sørger. Hvad nu, hvis han kommer til Jeres værelser i nat?”

Abija ville dræbe ham. Hun hadede ham nok til at gøre det. Hvis Akaz kom i aften, ville hun tage en kniv og støde den lige ind i hans hjerte. Lade ham føle noget af den smerte, hun selv følte. Men skønt hun ønskede det, vidste Abija godt, at det var tåbeligt at gøre. Hun ville sætte sit eget liv over styr, hvis hun myrdede kongen, og hvad ville der så ske med Hizkija?

“Måske kan jeg få Akaz til at hade mig lige så meget, som jeg hader ham,” mumlede hun lavmælt. “Så vil han måske landsforvise mig og min søn.”

“Nej,” sagde Debora. “Kongen ville straffe Jer ved at tage Jeres søn fra Jer. Så ville I aldrig få ham at se igen.”

Abija vidste, at Debora havde ret. Og hvis Akaz tog Hizkija fra hende, ville Abija ikke have nogen grund til at leve.

“Lad mig kæmme Jeres hår nu, Frue,” bad Debora, “og skifte Jeres klæder. Hvis kongen kommer i nat ...”

Abija gøs ved tanken om at sove med Akaz i nat, efter at han havde myrdet Eliab. Men så slog en anden tanke hende. I stedet for at vække Akaz’ had kunne hun måske prøve at vække hans kærlighed. Hvis hendes eneste våben var hendes skønhed og attråværdighed, kunne hun måske bruge det til at vinde sin ægtefælles tillid og få indflydelse på hans beslutninger. Det var måske hendes eneste mulighed for at beskytte Hizkija imod ham. Men hvordan skulle hun nogen sinde kunne foregive at elske Akaz, når hun hadede ham så inderligt?

Hizkija bevægede sig i søvne, da en hulken gennemrystede ham. Abija så ned på ham og vuggede ham blidt. Han var alt, hvad hun havde tilbage. Eliab var borte, og Abija havde lovet Hizkija, at hun ville gøre alt for at redde hans liv. Hvis det betød, at hun skulle simulere kærlighed til en mand, hun hadede, ville hun gøre det – for Hizkijas skyld.

“Godt, Debora,” sagde hun stille. “Jeg vil klæde om nu. Og du må gerne kæmme mit hår.”

Zekarja stirrede med slørede øjne på den tomme vinsæk. Han havde drukket hele dens indhold i et forsøg på at glemme, men han havde intet glemt. Levende billeder af brændofferet til Molok stod i kø i hans erindring, og de sluttede alle på samme måde hver gang: Sagesløse børn blev brændt ihjel i flammerne, og Zekarja havde ikke gjort noget for at standse det. Han stod og så til – overværede

det – og han foretog sig intet for at forhindre kongen i at ofre sin førstefødte søn.

Zekarja var vågnet ved lyden af shofarer den morgen og var fulgt med processionen til Hinnomdalen. Da han stod og så kongen og byens ældste ofre deres børn til Molok, havde fejheden lammet ham og gjort ham tavs. Han kendte Guds love. Han var levit og var ansvarlig for, at kongen og hele hans folk lærte Loven. Alligevel var Zekarja forblevet tavs.

Da massakren langt om længe var overstået, var han vandret tilbage til byen i en døs og var tumlet ind i denne kro, hvor han havde søgt ly i vinens kendte, bedøvende magt. Men selv hvis han drak en hel tøndefuld vin, vidste han, at han aldrig ville kunne udlette mindet om disse børn – hans eget barnebarn Eliab – der blev slynget ind i afgudens bål. Og Zekarja havde ikke gjort noget for at redde ham. Han skjulte ansigtet i sine skælvende hænder, men billedet ville ikke forsvinde. Hvorfor havde Guds dom ikke ramt ham? Det var ham, der var den skyldige. Det var ham, der skulle have været straffet, ikke et uskyldigt barn – ikke hans eget kød og blod.

Natten faldt på, krogæster kom og gik, men Zekarja ignorerede larmen og morskaben omkring ham. Der var tilsyneladende ingen, der lagde mærke til ham, som han sad der alene med sin vin og sin smerte. Lidt efter lidt tømtes kroen, da de andre svirebrødre gik hjem. Kromanden fejede stengulvet og pustede olielamperne ud for natten. Kun Zekarja blev siddende. Han havde forsøgt at drikke sig bevidstløs, men billederne var kun blevet mere tydelige – ikke mindre. Nu var han skrækslagen ved tanken om at foretage sig noget. Han kunne ikke ændre noget og fjerne de fejl, han havde begået i sit liv, og han ville ikke øge sin skyld ved at begå endnu flere. Så han blev siddende og ønskede bare, at han var død i stedet for Eliab.

“Zekarja ... Zekarja min ven.”

Han så op og fik øje på sin ven Hilkija, der med et blik fuldt af medlidenhed rakte en hånd frem imod ham. “Kom, Zekarja, kroværten vil gerne lukke. Han har bedt mig om at følge dig hjem.”

Hilkija sagde ikke *igen*, men det kunne han have gjort. Hvor mange gange, aften efter aften, år efter år, havde kroværten ikke sendt bud efter Hilkija – Zekarjas eneste ven! Zekarja sænkede hovedet, til det hvilede på bordet.

“Lad mig blive her,” gryntede han.

“Det ved du godt, jeg ikke vil. Du trænger til at komme hjem.”

Hilkija stønnede, da han greb ham under armene og kæmpede for at løfte ham op. Den lille købmand var lavstammet og trivelig, og han manglede styrke til at få Zekarja på benene. Men det skulle ikke afholde ham fra at prøve. Zekarja stemte armene mod bordet og kæmpede sig op at stå. Rummet snurrede og gyngede.

“Sådan, forsigtig nu,” sagde Hilkija beroligende. “Tag det roligt ...” Zekarja så ham lægge en lille dynges sølv på bordet og nikke til kroværten. Så lagde Hilkija armen om Zekarja og ledte ham ud ad døren.

Udenfor lyste en bleg måne og nogle få stjerner. Gaderne var fulde af skygger og helt tyste, da Hilkija førte ham gennem det centrale markedsområde og videre op ad bakken. De firkantede stenhuse lå i klynger oven over hinanden, så en mands dør havde udsigt til naboens tag. I måneskinnet så det ud, som om husene, der var bygget af den lokale kalksten, var forgyldte. Zekarja lænede sig tungt ind mod sin vens skulder, da de arbejdede sig op ad bakken, selv om Hilkijas skaldede hoved knap nåede Zekarjas skulder.

“Hvorfor gør du det her mod dig selv?” spurgte Hilkija nænsomt. “Du er Jahves tjener – velsignet være hans navn!”

Zekarja standsede, mens han forsøgte at gribe Hilkijas ord. Hvorfor stavrede han som den drunker, han var? Han var tjener i Jahves tempel, han bar hellige klæder, bragte hellige ofre. Han var... Så, som når en sky dækker månen, forsvandt billedet af ham selv som den tjenende levit. Han udstødte en svag stønnen.

“Hvad skete der med mig? Jeg var en hellig mand, men nu... nu...” Han tænkte på, hvordan han engang havde levet sit liv, og hvordan han levede det nu, og kløften mellem de to syntes så enorm, at han undrede sig over, hvordan han nogensinde havde krydset den. Han kunne heller ikke forestille sig at vende tilbage og igen blive en hellig mand. Han sænkede sit hoved og trak sig i skægget i fortvivlelse.

“Jeg fortjener ikke at leve længere. Jeg fortjener at dø!” Hans stemme gav genlyd gennem de stille gader. Zekarja ventede, længtes efter, at Gud skulle slå ham ihjel som betaling for hans synder, men intet skete.

“Hvorfor straffer Gud mig ikke, Hilkija? Hvorfor skal små børn dø i stedet? Det er mig, der fortjener det!”

En hund begyndte at gø, og nogen tændte en lampe i et nærliggende vindue. Hilkija skubbede ham fremad. “Kom nu. Du vækker hele byen. Du skal hjem.”

“Jeg tjente i Salomos tempel,” sagde Zekarja, da de atter begyndte at gå.

“Ja, det ved jeg, min ven. Lad os komme af sted.”

“Jeg er levit. Jeg kan spore alle mine forfædre tilbage til Levi, Jakobs søn.”

“Ikke i aften,” sagde Hilkija og klappede ham på skulderen. “Det er sent. Måske en anden gang.”

“Jeg var den øverste blandt alle de andre levitter ... Jeg underviste i Jahves hellige lov ...” Pludselig følte han et behov for at tale om sit tidligere liv, som om det måske kunne hjælpe ham med at

forstå, hvordan han havde krydset kløften til denne anden verden, hvor konger ofrede uskyldige børn til afguder.

“Gud gav mig visdom og forståelse fra jeg var meget ung,” fortsatte han, “så kong Uzzija sendte bud efter mig, når han ønskede at lære Guds lov. *Mig!* Jeg lærte ham at frygte Jahve og – ”

Han snublede over en løs sten på gaden og mistede tråden. Natten blev stille, kun afbrudt af deres anstrengte vejrtrækning, mens de gik op ad bakken. Husene blev større og mere overdådige, jo højere de kom op, og Zekarja kom i tanke om, at en af de største tilhørte Hilkiya. Hans familie havde leveret det fine linned til tempelklæderne og det overdådigt broderede stof til de kongelige gennem mange generationer. Men Hilkiya førte ham forbi sit eget hus, og de fortsatte opad, indtil de nåede portene til kong Akaz’ palads. Kun Jahves tempel på bakken over paladset ragede højere op.

Zekarja standsede for at få vejret. Han huskede, dengang han boede i det palads. Han havde været en vigtig mand, en mand med magt og autoritet. Hvor mange år var det siden? Han havde engang ledet nationen, kun overgået af kong Uzzija.

“Min datter er gift med kongen,” sagde han pludselig.

“Ja. Ja, det ved jeg,” svarede Hilkiya, mens han også forsøgte at få vejret.

“Kong Uzzija fortalte mig – han lovede mig – hvis jeg nogensinde fik en datter, ville hun blive gift ind i kong Davids slægt. Kan du forestille dig det? Før min datter var født, havde hun – ”

Zekarja stoppede. Hans datter var Eliabs mor. Eliab var brændt ihjel. Det var alt sammen Zekarjas skyld. “Jahve, jeg er så ked af det!” stønnede han. “Åh, Eliab, mit barn ... Undskyld!” Han forsøgte at falde på knæ, men Hilkiya trak ham op at stå.

“Nej, nej, min ven. Rejs dig. Kom så.” Han holdt Zekarja i gang og trak ham op ad bakken, væk fra paladset, men minderne fulgte med.

“Jeg har vendt Gud ryggen,” sagde Zekarja forpint. “Langsomt, ganske langsomt ... år efter år. Mens jeg sad ved kongens bord, drak hans vin, lyttede til al smigeren ... Langsomt ... indtil en dag ... ” Han rystede på hovedet. “Indtil en dag, hvor Gud var blevet en fremmed for mig.”

Det var sådan, han var kommet over kløften. Nu huskede Zekarja det. Det var ikke sket i ét stort spring, men gradvist, så han ikke havde opdaget faldets dybde, ikke havde erkendt, hvor langt han var kommet bort fra Gud, før det var for sent. I alle de år havde han levet for at glæde sig selv i stedet for at glæde Gud og ikke gjort stort andet end at hykle respekt for hans hellige love. Og når han nu bad til Gud, blev hans bønner opslugt af hans talløse synder, før de nåede Himlen. Hans skyld fyldte den gabende kløft mellem ham og Gud.

“Jeg er så ked af det ... ” jamrede han.

“Så, så,” trøstede den lille mand. “Det skal du ikke tænke på nu. Du er næsten hjemme, min ven. Kan du se? Dér er templet.”

“Lad mig blive her, Hilkija. Jeg kender vejen.”

Købmanden slog klik med tungen. “Hvordan skulle jeg kunne efterlade dig her? Du klarer ikke selv at komme hjem. Kom nu.”

De gik ind gennem templets port og skråede over den brede, øde plads foran paladset. Jahves tempel dukkede op foran dem. Kalkstenene lyste hvidt i måneskinnet. Zekarja standsede atter, da endnu et minde overvældede ham med forbavsende styrke. Kong Uzzija havde ønsket at komme indenfor i templet, ind til det hellige rum, hvor kun efterkommere af Levi måtte komme. “*Andre landes konger behøver ingen præster til at forestå deres ofringer,*” havde Uzzija insisteret. “*Hvorfor skulle jeg så have brug for dem?*”

Zekarja lukkede øjnene ved erindringen om Uzzijas arrogance og mindedes med skam sin mangel på handling. Zekarja var den betroede rådgiver, lærer i Guds hellige lov. Men han havde ikke

haft noget svar til Uzzija og havde ikke prøvet at standse ham. Han havde ladet kongen tage et røgelseskar i hånden og gå ind i den helligdom, hvor det var ham forbudt at gå ind. Det var præsterne, der havde stillet sig i vejen for kongen og råbt ad ham og beordret ham til at forlade helligdommen. I sit hovmod havde Uzzija nægtet. Men Jahve så ham – og hans dom var faldet omgående. Dér, i helligdommen, slog Jahve kong Uzzija med spedalskhedens forbandelse. Han flygtede fra templet som udstødt for resten af sit liv.

“Det var min skyld, at Uzzija blev spedalsk,” mumlede Zekarja. “Jeg skulle have sagt, at han ikke måtte gå derind. Jeg skulle have standset ham.”

“Det er mange, mange år siden,” sagde Hilkija. “Alle mennesker i Juda har hørt om kong Uzzijas frygtelige skæbne – må han hvile i fred.”

Han puffede til Zekarja, indtil han begyndte at gå igen, og styrede ham ind gennem en bred bue i udkanten af tempelpladsen et stykke fra helligdommen. Til sidst nåede de en klynge bygninger på nordsiden, der rummede lagerrum, mødesale og boliger til de levitter, der gjorde tjeneste. Det var her, Zekarja boede, også når han ikke var i tjeneste. Han kunne huske, at han havde boet i et hus sammen med sin kone og sin familie, efter at kong Uzzija var død – derefter var han flyttet fra paladset. Men lige nu kunne han ikke rigtig huske, hvad der var blevet af hans hjem, eller hvorfor han ikke længere boede der.

Hilkija førte ham hen til hans værelse og hjalp ham af med kappen. Så satte han ham ned på sengen for at snøre hans sandaler op. Han klappede Zekarja blidt på skulderen. “Få dig nu lidt søvn, gamle ven.”

“Kong Uzzija er død,” mumlede Zekarja.

“Ja, javist er han det.”

Zekarja mindedes hans begravelse, hans vanærende begravelse uden for kongernes grave. "Hans søn, Jotam, er også død, og nu er hans sønnesøn Akaz konge. Han er gift med min datter. Vidste du det?"

Hilkija nikkede. "Ja, det har du fortalt mig mange gange før. Nå, men godnat, min ven. Jeg skal hjem nu."

Zekarja greb Hilkija i armen for at standse ham. "Dine børn, Hilkija – hvor er dine børn?"

"Min søn Eljakim er derhjemme," svarede han og gjorde sig blidt fri af Zekarjas greb. "Han sover sikkert sødeligt nu."

Zekarja ville have sin ven til at forstå – få ham til at afholde sig fra at begå de samme fejl, som han selv havde gjort. "Du må sørge omhyggeligt for at lære din søn – og hans børn efter ham – Guds love," bønfuldt han. "Det byder Toraen os. Det mislykkedes for mig at lære kong Uzzija dem, og nu ... nu er kong Akaz værre end alle andre. Han har hedenske altre på hvert et gadehjørne. Han har endda ofret sin egen søn." Men mindet om det var alt for smertefuldt til, at Zekarja kunne holde det ud til trods for al den sløvendevin. Han skjulte sit ansigt i hænderne. "Det er alt sammen min skyld."

"Abrahams Gud, hvad skal jeg gøre?" hviskede Hilkija.

"Nu har jeg svaret til kong Uzzija! Jeg ved, hvad jeg skal sige til ham," sagde Zekarja. "Jeg vil fortælle ham, at Jahve har befalet os ikke at tilbede ham på samme måde, som andre lande tilbeder deres guder, for de gør alle afskyelige ting, som Herren hader. De brænder endog deres sønner og døtre som ofre til deres guder!"

"Du trænger til at hvile dig – " begyndte Hilkija, men Zekarja afbrød ham:

"Jeg var med i processionen til Hinnomdalen i dag."

"Nej, Zekarja, du ville da aldrig deltage i – "

“Jo, jeg tog derud!” Han bemærkede sin vens afsky, men tvang sig til at tilstå endnu en synd for sin ven. “Jeg så dem ofre mit barnebarn Eliab til en hedensk gud, og jeg kom i tanker om, hvad der står skrevet i Toraen: *‘for jeg, Herren din Gud, er en lidenskabelig Gud. Jeg straffer fædres skyld på børn, børnebørn og oldebørn af dem, der hader mig.’* Eliab døde på grund af mig, Hilkija. Fordi jeg syndede.”

Zekarja bøjede hovedet ned til knæene og skjulte sit ansigt i skam. “Straf *mig*, Herre!” bønfuldt han. “Ikke mine børn. Lad mig dø for mine egne synder. Lad mig dø!”

Han mærkede Hilkijas hånd på sin skulder. “Åh, min ven, hvordan skal jeg dog trøste dig?” mumlede han. “Abrahams almægtige Gud ... hvordan skal han nogen sinde finde fred under en sådan byrde af skyld?”